

Överföringsrutiner mellan barnomsorg och grundskola

FÖR MARIEHAMNS STAD

29.02.2024

Innehåll

1	Introduktion	2
2	Det mångprofessionella stödet	4
2.1	Det mångprofessionella stödet inom Mariehamns stads grundskolor	4
2.2	Träningsundervisningen	4
3	Läroplan för barnomsorgen på Åland (LR 1.8.2022)	4
4	Tidigarelagd skolstart	5
5	Senarelagd skolstart	5
6	Inskrivning till skolan	5
7	Utvärdering och uppdatering av överföringsrutinerna.....	5

1 Introduktion

Denna plan fungerar som verktyg för övergången mellan barnomsorg och grundskola eller träningsundervisningen. Planen är uppgjord i samråd mellan representanter för både barnomsorg och grundskola i Mariefhamn under höstterminen 2023.

Planen ger en överblick av processen från barnomsorg till skolstart med fokus på samarbetet mellan verksamhetsformerna. Ansvariga för uppgörandet av denna plan har under hösten 2023 bestått av tre samordnade speciallärare, en speciallärare i barnomsorg, en barnomsorgskurator, två daghemsföreståndare (lärare i barnomsorg), tre biträdande rektorer och en platshandläggare med ansvar för stödtjänster i barnomsorgen (även ordförande för arbetsgruppen). Arbetsgruppen tillsattes av biträdande bildningschefen.

Barnens åsikter om övergången, framför allt skolbesöken, har beaktats genom att pedagogisk personal inom skolan intervjuat elever i åk 1. Sett till detta har man utökat skolbesöken till två lektioner inklusive rast.

Vecka/månad	Plan för överföringsprocessen
I december (året innan skolstart)	Överföring av anonymiserade preliminära uppgifter gällande antal barn samt antal barn i behov av stöd skickas från barnomsorgen till skolorna. Speciallärarna i barnomsorgen meddelar skolorna.
I januari	Inskrivning till skolan görs av vårdnadshavare via en elektronisk blankett på stadens hemsida.
Vecka 6–7	Bildningskansliet skickar ut uppgifter om blivande åk 1 elever till grundskolorna. I uppgifterna framgår från vilket daghem och avdelning barnet kommer.
Vecka 8–10	Barnomsorgen levererar uppgifter om blivande åk 1 elever: överföringsblanketten och eventuella "Stöd för utveckling och lärande" (SUL) till berörd biträdande rektor/vice rektor.
Vecka 12–13	Överföringsmöten ordnas mellan barnomsorg och grundskola. Biträdande rektorer ansvarar för scheman för dessa möten och meddelar respektive daghemsföreståndare. På överföringsmöten deltar berörda lärare i barnomsorg, speciallärare i barnomsorg, mottagande klasslärare, biträdande rektorer, speciallärare, fritidshemsföreståndare, kuratorer, barnomsorgs- och skolpsykologer och skolhälsovårdare i mån av möjlighet. Vid behov kan man ha möten på distans. (Gällande enskilda överföringsmöten se maj månad) Möten sker under v.12 i Strandnäs och Ytternäs samt v.13 i Övernäs. Specialklasslärare besöker daghem gällande elever med mångprofessionellt stöd. Individuella överföringsmöten inleds.
Vecka 14–20	Barn inom förundervisningen besöker sin blivande skola vid två tillfällen. Det andra besöket ska även innefatta lunch i skolan. Biträdande rektor/vice rektor planerar i samråd med mottagande lärare dag och klockslag för skolbesök. Aktiviteten under skolbesöket planeras av lärarna (åk 1–2) som tar emot barnen på skolbesöket. Elever med mångprofessionellt stöd får

	<p>före skolbesöket besöka skolan även vid ett separat tillfälle med sina vårdnadshavare.</p> <p>Skolbesök 1 V.14–15 Strandnäs V.15 Ytternäs V.16 Övernäs Under första skolbesöket deltar blivande ettorna på en lektion och en rast.</p> <p>Skolbesök 2 V.17–18 Strandnäs V.17–18 Ytternäs V.19–20 Övernäs Under andra skolbesöket deltar blivande ettorna tillsammans med personalen från förskolorna på två lektioner, en rast och på lunchen.</p>
Vecka 17–20	Förundervisningsbarnens blivande klasslärare besöker daghemmen. Blivande klasslärarna har med sig information om kvällsbesöket som sker i maj.
I maj	<p>Blivande elever i åk 1 gör ett kvällsbesök till skolan tillsammans med sina vårdnadshavare. Kvällsbesöket ordnas samma kväll som Hem och skolas gårdsfest. Fritidshemmet har då öppet hus. Under kvällsbesöket delas Wilma-koderna och ett välkomstbrev ut till vårdnadshavarna och de blivande ettorna får sina kepsar.</p> <p>2024 gäller följande datum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 21.5 Strandnäs – 22.5 Ytternäs – 23.5 Övernäs <p>Speciallärare i barnomsorg initierar enskilda överföringsmöten gällande barn som har behov av utökat stöd. Till enskilda överföringsmöten kallas berörda klasslärare, lärare i barnomsorg, speciallärare, speciallärare i barnomsorg, fritidshemsföreståndare, biträdande rektorer, vårdnadshavare och vid behov andra berörda.</p>
I augusti, innan skolstart	<p>Vårdnadshavarmöte ordnas av skolan.</p> <p>Blivande klasslärare och specialklasslärare ansvarar för att delge den information som inkommit under våren om eleverna till undervisande lärare och berörda assistenter. Fritidshemsföreståndaren informerar personalen på fritidshemmen. Denna information bör vara både muntlig och skriftlig.</p>
I oktober	Speciallärarna i barnomsorg initierar till ett allmänt återkopplingsmöte med klasslärare, biträdande rektorer och samordnade speciallärare på mottagande skola. Gällande enskilda elever kan speciallärarna i barnomsorg kontakta biträdande rektorn som hänvisar till den berörda klassläraren.

2 Det mångprofessionella stödet

2.1 Det mångprofessionella stödet inom Mariehamns stads grundskolor

Inskrivningen till specialklassen sker genom samma elektroniska blankett som till allmän undervisning. Det är viktigt att inskrivningen sker i ett så tidigt skede som möjligt och kompletteras av ett utlåtande baserat på en utredning gjord av psykolog.

Efter avslutad inskrivningsperiod inleds inskolningsprocess med ett daghemsbesök och sedan ett enskilt överföringsmöte som initieras av speciallärare i barnomsorgen under v. 12 och 13. Där deltar specialklasslärare, överförande enhet, vårdnadshavare samt eventuella övriga berörda aktörer. Eleven placeras i en klass, vars specialklasslärare ansvarar för inskolningen. Inskolningen följer planen för överföringsprocessen i allmän undervisning men kan i vissa fall planeras enligt varje elevs individuella behov. (För mer information om Mariehamns stads specialklasser, se bilaga 1).

2.2 Träningsundervisningen

Vanligtvis börjar eleven i Träningsundervisningen vid 6-årsåldern, pga. elvaårig läroplikt (LL om barnomsorg och grundskola (2020:32) 22§, del III). Det ifylls en inskrivningsblankett som kompletteras av ett utlåtande baserat på en utredning gjord av psykolog. Överförande enhet tar kontakt med Träningsundervisningen för att få inskrivningsblanketten. Träningsundervisningens inskrivningsperiod är normalt under vecka 5–6. Efter avslutad inskrivningsperiod inleds inskolningsprocess med ett nätverksmöte där föreståndaren på Träningsundervisningen, överförande enhet, vårdnadshavare samt eventuella övriga berörda aktörer deltar. Inskolningen planeras för vårterminen i samråd med mötets deltagare. Eleven placeras i en klass, vars klasslärare ansvarar för inskolningen. Inskolningen planeras enligt varje elevs individuella behov.

3 Läroplan för barnomsorgen på Åland (LR 1.8.2022)

Tidpunkten för skolstarten kan variera utifrån barnets bästa med beaktande av barnets sociala och emotionella samt kognitiva, språkliga, matematiska och motoriska mognad. Under förundervisningsåret genomför speciallärarna i barnomsorg i samarbete med lärarna i barnomsorg/förundervisning en kartläggning som är en del av den samlade dokumentationen kring barnets utveckling och lärande som kan ligga till grund då tidpunkten för skolstarten diskuteras. Då alternativ kring tidpunkt för skolstarten diskuteras och övervägs ska vårdnadshavarna inkluderas i ett så tidigt skede som möjligt.

Rätten till skolgång börjar då barnet blir läropliktigt, men kommunen kan på ansökan av vårdnadshavaren av särskilda skäl ge ett barn rätt att börja sin skolgång ett år tidigare eller ett år senare än det år då barnet blir läropliktigt. Vid en eventuell tidigare- eller senarelagd skolstart ska vårdnadshavaren lämna in en ansökan till kommunen.

4 Tidigarelagd skolstart

Barnets vårdnadshavare och lärare i barnomsorg rådgör och diskuterar med barnomsorgs- och skolpsykologen samt specialläraren i barnomsorg. Diskussion samt utredning om tidigarelagd skolstart ska *helst* ske innan förundervisningen startar på hösten, då barnet har rätt att delta i förundervisning året innan skolstart, som femåring eller sexåring. Barnomsorgs- och skolpsykologen tar alla parter kunskaper och synpunkter i beaktande då rekommendation görs. Utgående från utredningen skriver psykologen en rekommendation gällande tidigarelagd skolstart, som sedan skickas till bildningschefen som fattar ett beslut om detta.

5 Senarelagd skolstart

Barnets vårdnadshavare och lärare i barnomsorg rådgör och diskuterar med barnomsorgs- och skolpsykologen samt specialläraren i barnomsorg. Det görs en helhetsbedömning på fördelarna för barnet vid ett ytterligare år i barnomsorgen. Speciallärare i barnomsorg fungerar som ett viktigt stöd i frågeställningen. Ett beslut om senarelagd skolstart tas av biträdande bildningschefen innan skolbesöken. Om familjen av någon anledning vill byta daghem ska en ansökan om byte lämnas in, men om barnet stannar kvar på samma daghem behövs ingen ansökan. Enligt LL om barnomsorg och grundskola 2020:32 del II 23 § är barnomsorgen alltid avgiftsfri under året som barnet har uppskov med att inleda sin skolgång.

6 Inskrivning till skolan

Information om inskrivning till skolan ges ut på stadens hemsida och i tidningarna. Inskrivning till skolan sker inom januari månad via en elektronisk blankett på stadens hemsida: <https://www.mariehamn.ax/barn-och-utbildning/grundskola/inskrivning-elever>

Om barnet även behöver fritidshemsplats ansöker du om det skilt. Information finns på stadens hemsida: <https://www.mariehamn.ax/sjalvservice/ansokan-om-plats-pa-fritidshem>

Information om kvällsbesöket till skolan ges i samband med skolans besök till daghemmen. Vid kvällsbesöket ges information om det första vårdnadshavarmötet. Wilma är skolans kommunikationskanal mellan hem och skola.

7 Utvärdering och uppdatering av överföringsrutinerna

Det övergripande ansvaret för verksamheten har bildningschefen och biträdande bildningschefen. Platshandläggaren med ansvar för stödtjänster är ansvarig för planens praktiska och faktiska uppdatering. Planen ska utvärderas regelbundet genom ett samarbete mellan ansvariga personer för stadens grundskolor, daghem och fritidshem samt representanter för de yrkeskategorier som är närmast berörda av planen. Då planen utvärderas ges barnen i åk 1 möjlighet genom klassdiskussion

att inkomma med sina synpunkter på hur övergången uppfattats. Dessutom kan eventuella kommentarer från vårdnadshavare beaktas.

8 Bilaga 1

Information kring det mångprofessionella stödet

Mångprofessionellt stöd, för vem?

- En undervisningsform för elever som har anpassad undervisning.
- Eleverna har blivit utredda av en barnomsorgs- och skolpsykolog, som har rekommenderat mångprofessionellt stöd.
- Många av eleverna har regelbunden ergoterapi, talterapi eller fysioterapi.
- Eleverna kan ha inlärningssvårigheter, grav språkstörning, NPF-diagnoser i kombination med andra svårigheter och eller motoriska svårigheter som påverkar inläringen.
- För alla elever med mångprofessionellt stöd görs det upp en individuell plan för lärande (IP), eftersom de inte klarar målen i den allmänna undervisningen.
- Många av eleverna kan ha anpassad kurs i läsåmnen och ofta är de integrerade i allmänundervisningen i praktiska ämnen (men har en anpassad bedömning). Vissa läser allmätkurs utan anpassad bedömning i de ämnen som det är möjligt.
- I det mångprofessionella stödets undervisning är det färre elever och oftast en eller flera klassassistenter.
- När eleven kommer till anpassad undervisning behöver de ha en viss social mognad. Det är viktigt att barnet, före skolstart, har övat på att fungera i grupp.

Processen till mångprofessionellt stöd

- Diskussion med barnets vårdnadshavare och speciallärare i barnomsorg så tidigt som möjligt
- Anhållan om utredning hos barnomsorgs- och skolpsykolog skrivs i samarbete med specialläraren i barnomsorg och med vårdnadshavarnas samtycke
- Se plan för överföringsrutinerna från barnomsorg till grundskola
- Är man osäker på vad specialklassundervisningen kan innebära:
 - kan föräldrarna och/eller daghemspersonal komma och titta på våra lokaler och träffa berörd skolpersonal
 - önskar man, kan vi komma och besöka er för att observera barnet på daghemmet och samtala efteråt.
 - om någon önskar är vi gärna med som bollplank
 - Inskrivning till specialklass görs samtidigt som till allmän undervisning.

- I samband med anmälningen önskar vi få tillåtelse från föräldrarna att kontakta eventuella personer som är viktiga för barnet och finns i dess nätverk. Detta för att göra skolstarten så bra som möjligt (assistentbehov exempelvis).

Vilka färdigheter kan tränas på inför skolstart (specialklass)?

- Sociala färdigheter: stå i kö, vänta på sin tur, spela spel, ta hänsyn till och leka tillsammans med andra, följa regler, lyssna på instruktioner, påbörja och avsluta aktiviteter
- Motoriska färdigheter: klä på sig själv, gå på toaletten, klara av toalettbestyr, äta med kniv och gaffel, hålla i en penna, klippa enligt bestämda mönster, limma, åla, krypa, hoppa på ett ben, stå på ett ben, balansgång och hoppa rep, torka sig, knyta skosnören.
- Övriga färdigheter: träna på att använda visuellt stöd i olika situationer, koncentration, röra sig i ett rum med hänsyn till andra, om möjligt träna på att smaka på olika typer av mat.
- Språkliga färdigheter: att kunna ställa frågor och vänta på svar, att träna på att berätta med en röd tråd, rim och ramsor, klapplekar med stavelser och annan fonologisk träning (liknande Bornholm-modellen).